

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

27

YASAMA YILI

3

SIRA SAYISI: 146

Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Libya Devleti Ulusal Mutabakat Hükûmeti Arasında Akdeniz'de Deniz Yetki Alanlarının Sınırlandırılmasına İlişkin Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2420) ve Dışişleri Komisyonu Raporu

Not: Bu Sıra Sayısına; elektronik ortamda

“http://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/sirasayi_sd.sorgu_baslangic” internet adresindeki sorgu sayfası üzerinden erişilebilmektedir.

İÇİNDEKİLER

Sayfa

• 2/2420 Esas Numaralı Teklifin	
- TBMM Başkanlığına Sunuş Yazısı.....	4
- Genel Gerekçesi	5
- Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi	6
• Dışişleri Komisyonu Raporu	7
• Muhalefet Şerhi	10
• Teklif Metni	11
• Dışişleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin	11
• Mutabakat Muhtırası Metni	12

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Gelen Kâğıtlar Listesi'nde yayımlanan 557176 evrak numaralı "Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Libya Devleti Ulusal Mutabakat Hükûmeti Arasında Akdeniz'de Deniz Yetki Alanlarının Sınırlandırılmasına İlişkin Mutabakat Muhtırası"nın onaylanmasının uygun bulunduğu dair kanun teklifi ve gerekçesi ekte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Mustafa Şentop

Tekirdağ

HAVALE EDİLDİĞİ KOMİSYON (2/2420)	
ESAS	Dışişleri Komisyonu

GENEL GEREKÇE

Doğu Akdeniz'deki kıta sahanlığımızın sınırlarına ilişkin pozisyonumuz ilk olarak 2004 yılında Birleşmiş Milletlere (BM) bildirilmiş, son olarak 13 Kasım 2019 tarihinde BM'ye yaptığımız bildirimde de deniz sınırlarımızın bölgeye bakan adaların karasularına kadar uzandığı kayda geçirilmiş, adaların Türkiye kıyı şeridinin projeksiyonunu kesici ve kıta sahanlığını engelleyecek bir etki oluşturamayacağı bildirilmiştir.

Bu tutumumuz çerçevesinde, Libya Ulusal Mutabakat Hükümeti ile yapılan görüşmeler neticesinde, ülkemizin Doğu Akdeniz'de BM'ye de bildirdiği kıta sahanlığı sınırlarının güneybatısına tekabül eden 18,6 deniz millik bir hat için "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Libya Devleti Ulusal Mutabakat Hükümeti Arasında Akdeniz'de Deniz Yetki Alanlarının Sınırlandırılmasına İlişkin Mutabakat Muhtırası" 27 Kasım 2019 tarihinde İstanbul'da imzalanmıştır.

Söz konusu Mutabakat Muhtırası ile iki ülke arasındaki ilişkilerin ve işbirliğinin güçlendirilmesi, yine iki ülkenin Doğu Akdeniz'de uluslararası hukuktan kaynaklanan haklarının muhafazası hedeflenmiş ve iki ülke arasındaki deniz yetki alanları uluslararası hukuka uygun olarak hakkaniyet ilkesi çerçevesinde sınırlandırılmıştır.

Doğu Akdeniz'de deniz yetki alanlarının belirlenmesi için GKRY hariç tüm bölge ülkeleri ile görüşmeye hazır olduğunu müteaddit defalar açıklamış olan Türkiye, Libya ile bahse konu anlaşmayı imzalayarak esasen Doğu Akdeniz'de deniz yetki alanlarıyla ilgili hukuki ve siyasi pozisyonunu güçlendirmiştir.

Ülkemiz, Doğu Akdeniz'de deniz yetki alanlarının sınırlandırılması konusunda diyalogu ve barışçı çözümleri dışlamayan, uluslararası hukuk ve meşruiyet sınırları içinde kalan tutum ve politikalarını sürdürmeye, bölgede hem kendi hem de Kıbrıs Türklerinin hak ve çıkarlarını korumaya devam edecektir. Libya ile imzaladığımız Mutabakat Muhtırası, bu politikamızın önemli bir bileşenini teşkil etmektedir.

Anlaşma, her iki ülkedeki iç onay süreci tamamlanarak yürürlüğe girmesinin ardından BM nezdinde kayda geçirilebilecektir.

T.C.

Cumhurbaşkanlığı

Sayı: 68244839-599-199291

04 Aralık 2019

Konu: Mutabakat Muhtırası

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

27 Kasım 2019 tarihinde İstanbul’da imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Libya Devleti Ulusal Mutabakat Hükûmeti arasında Akdeniz’de Deniz Yetki Alanlarının Sınırlandırılmasına İlişkin Mutabakat Muhtırası”nı Anayasanın 90 ıncı maddesi gereğince onaylanması uygun bulunmak üzere lişikte bilgilerinize sunarım.

Fuat OKTAY

Cumhurbaşkanı V.

Dışışleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dışışleri Komisyonu

5/12/2019

Esas No: 2/2420

Karar No: 102

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Cumhurbaşkanlığınca 4/12/2019 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Libya Devleti Ulusal Mutabakat Hükümeti Arasında Akdeniz’de Deniz Yetki Alanlarının Sınırlandırılmasına İlişkin Mutabakat Muhtırası”, 4/12/2019 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop imzasıyla “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Libya Devleti Ulusal Mutabakat Hükümeti Arasında Akdeniz’de Deniz Yetki Alanlarının Sınırlandırılmasına İlişkin Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi” olarak Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulmuştur. 4/12/2019 tarihinde esas komisyon olarak Komisyonumuza havale edilen 2/2420 esas numaralı Kanun Teklifi, Komisyonumuzun 27’nci Yasama Dönemi 5/12/2019 tarihli 16’ıncı toplantısında Dışışleri Bakanlığı yetkililerinin de katılımlarıyla görüşülmüştür.

İçtüzüğün 36’ncı maddesinin ikinci fıkrası uyarınca söz konusu Kanun Teklifin 48 saat beklemeden Dışışleri Komisyonu’nda görüşebilmesini tavsiye eden karar, 04 Aralık 2019 Çarşamba günü yapılan Danışma Kurulu tarafından yapılan toplantıda TBMM’deki tüm parti gruplarının imzasıyla alınmıştır.

Komisyonumuza havale edilen metinler incelendiğinde Teklif ile; Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Libya Devleti Ulusal Mutabakat Hükümeti arasında; iki ülke arasındaki ilişkilerin ve işbirliğinin güçlendirilmesini, iki ülkenin Doğu Akdeniz’de uluslararası hukuktan kaynaklanan haklarının muhafazasını ve yine iki ülke arasındaki deniz yetki alanlarının uluslararası hukuka uygun olarak hakkaniyet ilkesi çerçevesinde sınırlandırılmasını teminen imzalanan anlaşmanın uygun bulunmasının amaçlandığı görülmektedir.

Komisyonumuzda Teklifin tümü üzerinde yapılan görüşmelerde;

Doğu Akdeniz’deki kıta sahanlığımızın sınırlarına ilişkin pozisyonumuzun ilk olarak 2004 yılında Birleşmiş Milletlere (BM) bildirildiği, yine 13 Kasım 2019 tarihinde BM’ye yaptığımız bildirimle de deniz sınırlarımızın bölgeye bakan adaların karasularına kadar uzandığının kayda geçirildiği, yine bu bildirimle adaların Türkiye kıyı şeridinin projeksiyonunu kesici ve kıta sahanlığını engelleyecek bir etki oluşturamayacağını bildirildiği,

Bu tutumumuz çerçevesinde, Libya Ulusal Mutabakat Hükümeti ile yapılan görüşmeler neticesinde, ülkemizin Doğu Akdeniz’de BM’ye de bildirdiği kıta sahanlığı sınırlarının güneybatısına tekabül eden 18,6 deniz millik bir hat için “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Libya Devleti Ulusal Mutabakat Hükümeti Arasında Akdeniz’de Deniz Yetki Alanlarının Sınırlandırılmasına İlişkin Mutabakat Muhtırası”nın 27 Kasım 2019 tarihinde İstanbul’da imzalandığı,

Türkiye’nin, Doğu Akdeniz’de deniz yetki alanlarının belirlenmesi için Güney Kıbrıs Rum Yönetimi hariç tüm bölge ülkeleri ile görüşmeye hazır olduğunu müteaddit defalar açıkladığı, Libya ile bahse konu anlaşmayı imzalayarak Doğu Akdeniz’de deniz yetki alanlarıyla ilgili hukuki ve siyasi pozisyonunu güçlendirmiş olacağı,

Ülkemizin, Doğu Akdeniz’de deniz yetki alanlarının sınırlandırılması konusunda diyalogu ve barışçı çözümleri dışlamayan, uluslararası hukuk ve meşruiyet sınırları içinde kalan tutum ve politikalarını sürdürmeye ve bölgede hem kendi hem de Kıbrıs Türklerinin hak ve çıkarlarını korumaya

devam edeceği, Libya ile imzalanan Mutabakat Muhtırası'nın bu politikanın önemli bir bileşenini teşkil edeceği,

Doğu Akdeniz'deki kıta sahanlığımızın batı sınırını belirleyen bu anlaşmanın çok geç kalınmış bir anlaşma olduğu, bu anlaşmaya paralel eş zamanlı bir güvenlik anlaşmasının da imzalanıp imzalanmadığı eğer imzalandıysa bu güvenlik anlaşmasının bazı sorunlar yaratabileceği,

Bölge ülkeleriyle olan ve hükümet politikasından kaynaklanan diyalog eksikliğinin biran önce giderilerek Büyükelçimiz olmayan ülkelerle tekrar diplomatik ilişki kurulması gerektiği,

Anlaşmanın, her iki ülkedeki iç onay süreci tamamlanarak yürürlüğe girmesinin ardından BM nezdinde kayda geçirileceği,

Bazı ülke ve çevrelerin Doğu Akdeniz'de Türkiye'yi izole etme çabaları olduğu, özellikle Yunan ve Rum taraflarının bölgede maksimalist deniz sınırı iddialarına karşılık anlaşmanın bu çabalara istinaden bir cevap niteliği taşıdığı, anlaşmanın uygun bulunmasından sonra da bir takım karalama kampanyalarının sürdürüleceği,

Dışişleri Bakanlığı'nın dünkü toplantımızda yaptığı sunumun çok kapsayıcı ve etkili olduğu, Komisyonumuzun diğer toplantılarında da bunun sürmesi gerektiği,

Söz konusu anlaşmanın standart anlaşmalardan birisi olduğu, Dibacesinde BM Şartına ve uluslararası hakkaniyet ilkesine atıf yapıldığı, Anlaşmayla ilerde ilan edilmesi muhtemel Münhasır Ekonomik Bölge sınırlarının da belirlendiği, anlaşmayla sadece ülkemizin değil Libya'nın da kazançlı çıkacağı,

Yunanistan'ın son yıllarda Girit adasının güneyinde verdiği ruhsatlarla Libya'nın hakkına tecavüz ettiği ve Libya'nın da buna itiraz ettiği, Anlaşma ekinde yer alan coğrafik ve koordinatsal haritaların anlaşmanın ayrılmaz ve değiştirilmez bir parçası olduğu,

Libya tarafındaki iç onay sürecinin Başkanlık Konseyi'nin onayı ile tamamlanacağı, zaten kendisi de Temsilciler Meclisi'nden gelen ve Libya Ulusal Mutabakat Hükümeti Başkanlık Konseyi Başkanı da olan Sayın Sarraj'ın ve hükümetinin gerek BM'de gerekse diğer uluslararası toplantılarda herhangi bir temsiliyet sorunu olmadığı

İfade edilmiştir.

Teklifin tümü üzerindeki görüşmelerin ardından Teklif ve gerekçesi Komisyonumuzca benimsenerek oy çokluğu ile maddelerin görüşülmesine geçilmiştir.

Teklifin 1'inci, 2'nci ve 3'üncü maddeleri ile tümü aynen ve oy çokluğu ile kabul edilmiştir.

Komisyon üyelerinden Ankara Milletvekili Asuman Erdoğan, Balıkesir Milletvekili Mustafa Canbey, Gaziantep Milletvekili Ali Şahin, İstanbul Milletvekili Ahmet Berat Conkar Teklif ile ilgili özel sözcü seçilmişlerdir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Başkanvekili	Kâtip
<i>Volkan Bozkır</i>	<i>Ahmet Yıldız</i>	<i>Ceyda Bölünmez Çankırı</i>
İstanbul	Denizli	İzmir
Üye	Üye	Üye
<i>Tulay Hatımoğulları Oruç</i>	<i>Asuman Erdoğan</i>	<i>Ahmet Haluk Koç</i>
Adana	Ankara	Ankara
(Muhalefet şerhi ektedir)	(Bu raporun özel sözcüsü)	

Üye <i>Aydın Adnan Sezgin</i> Aydın	Üye <i>Mustafa Canbey</i> Balıkesir (Bu raporun özel sözcüsü)	Üye <i>Atilla Ödünç</i> Bursa
Üye <i>Ali Şahin</i> Gaziantep (Bu raporun özel sözcüsü)	Üye <i>Ahmet Hamdi Çamlı</i> İstanbul	Üye <i>Ahmet Berat Çonkar</i> İstanbul (Bu raporun özel sözcüsü)
Üye <i>Oğuz Kaan Salıcı</i> İstanbul	Üye <i>Zafer Sırakaya</i> İstanbul	Üye <i>Serpil Kemalbay Pekgözegü</i> İzmir (Muhalefet şerhi ektedir)
Üye <i>Niyazi Güneş</i> Karabük	Üye <i>İsmail Özdemir</i> Kayseri	

MUHALEFET ŞERHİ

Komisyonumuzun uluslararası anlaşmaların uygun bulunmasına ilişkin kanun tekliflerine dair muhalefet şerhim aşağıdaki gibidir.

Bilgilerinize sunarım. 05.12.2019

1- 2/ 2420 Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un; Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Libya Devleti Ulusal Mutabakat Hükümeti Arasında Akdeniz'de Deniz Yetki Alanlarının Sınırlandırılmasına İlişkin Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi'ne Muhalefet Şerhimizdir:

Akdeniz, binlerce yıllık medeniyetler arası ilişkilerin merkezinde ve belki de dünyanın en stratejik suyollarından birisidir. Atlas Okyanusu ile Hint Okyanusu arasında bulunan Akdeniz, 3 kıtanın sınırlarını da teşkil etmektedir. Akdeniz kıyılarında 21 egemen devlet, 2 yarı bağımsız devlet (Filistin ile Kuzey Kıbrıs) ve ayrıca Birleşik Krallık toprakları sayılan bölgeler bulunmaktadır.

Akdeniz dünyanın en yoğun deniz trafiğine sahip deniz ticaret yoludur. Her yıl yüz milyarlarca dolarlık ticari ürün Akdeniz üzerinden dünya pazarlarına sokulmaktadır. Özellikle petrol ve doğalgaz gibi stratejik ürünler için çok uluslu anlaşmaların merkezinde Akdeniz ve havzası bulunmaktadır.

Akdeniz'e kıyası olan her devletin Münhasır Ekonomik Bölge (MEB) ilan etme hakkı vardır ancak ilkesel olarak bu hakkın, diğer kıyıdaş devletlerin itirazlarına bağlı olarak müzakere edilmesi gerekmektedir. Bu bağlamda Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile meşruiyeti halen tartışmalı Libya Ulusal İttifak Hükümeti arasında yapılan anlaşmada Kıbrıs Cumhuriyeti (Türkiye Devleti'nin tanımıyla Güney Kıbrıs Rum Yönetimi – GKRY) ve Yunanistan ile bu anlaşmaya dair herhangi bir diyalog süreci yürütülmemiştir.

Münhasır Ekonomik Bölgelerin belirlenmesi ve buna bağlı yetki ve sorumlulukları düzenleyen Birleşmiş Milletler Deniz Hukuku Sözleşmesi 1982'de imzaya açıldı ve 1994'te yürürlüğe girmiştir. Bugüne kadar 168 devlet bu anlaşmayı imzaladı ancak imzacılar arasında Türkiye bulunmamaktadır.

Türkiye, Libya ile deniz yetki alanlarını belirleyen anlaşmayı yaparken Güney Kıbrıs Rum Yönetimi ile Yunanistan ile herhangi bir diyaloga girmemesi önümüzdeki dönemlerde Ege Krizi ile birlikte Akdeniz yetki sınırlarını merkeze alan yeni bir krizi ortaya çıkaracaktır. Kıbrıs adasının izole edilmesi anlamını taşıyan bu ikili anlaşma Avrupa Birliği ile Türkiye arasındaki ilişkileri de çok daha kritik bir duruma sokacaktır.

Libya'da siyasi krizin sona ermesi ve Yunanistan ile Güney Kıbrıs'ın dahil olduğu yeni bir diyalog sözleşmesinin gerekliliğine inanarak bu anlaşmaya şerh koyuyoruz.

Serpil Kemalbay Pekgözegü
İzmir

Tulay Hatımoğulları Oruç
Adana

TEKİRDAĞ MİLLETVEKİLİ
MUSTAFA ŞENTOP'UN TEKLİFİ

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE
LİBYA DEVLETİ ULUSAL MUTABAKAT
HÜKÜMETİ ARASINDA AKDENİZ'DE DENİZ
YETKİ ALANLARININ SINIRLAN-
DIRILMASINA İLİŞKİN MUTABAKAT
MUHTIRASININ ONAYLANMASININ UYGUN
BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- (1) 27 Kasım 2019 tarihinde İstanbul'da imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Libya Devleti Ulusal Mutabakat Hükümeti Arasında Akdeniz'de Deniz Yetki Alanlarının Sınırlandırılmasına İlişkin Mutabakat Muhtırası"nın onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

DIŞİŞLERİ KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ
METİN

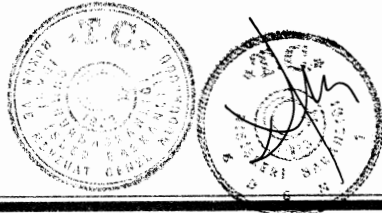
**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE
LİBYA DEVLETİ ULUSAL MUTABAKAT
HÜKÜMETİ ARASINDA AKDENİZ'DE DENİZ
YETKİ ALANLARININ SINIRLAN-
DIRILMASINA İLİŞKİN MUTABAKAT
MUHTIRASININ ONAYLANMASININ UYGUN
BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- Teklifin 1'inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2- Teklifin 2'nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3- Teklifin 3'üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
İLE
LİBYA DEVLETİ ULUSAL MUTABAKAT HÜKÜMETİ
ARASINDA
AKDENİZ'DE DENİZ YETKİ ALANLARININ
SINIRLANDIRILMASINA İLİŞKİN
MUTABAKAT MUHTIRASI



TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
İLE
LİBYA DEVLETİ ULUSAL MUTABAKAT HÜKÜMETİ
ARASINDA
AKDENİZ'DE DENİZ YETKİ ALANLARININ SINIRLANDIRILMASINA İLİŞKİN
MUTABAKAT MUHTIRASI

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Libya Devleti Ulusal Mutabakat Hükümeti (bundan böyle "Taraflar" olarak adlandırılacaklardır),

Birleşmiş Milletler Şartı'nın amaç ve ilkelerine bağlılıklarını teyit ederek,

Akdeniz'de, uluslararası hukuk kurallarından kaynaklanan tüm egemenlik haklarını ve/veya yetkilerini kullandığı deniz alanlarının bütün ilgili faktörler göz önünde bulundurularak adil ve hakça sınırlandırılmasının yapılmasını kararlaştırmış olarak,

Tarafların yukarıda bahse konu hususlara yapıcı müzakereler ve dostane ilişkiler ruhu içerisinde adil ve karşılıklı kabul edilebilir çözümler sağlanması yolundaki isteklerini göz önüne alarak,

İşbu Mutabakat Muhtirasının Taraflar arasındaki ilişkilerin güçlendirilmesine katkıda bulunacağı ve iki dost ülkenin çıkarı doğrultusunda daha yoğun iş birliğini teşvik edeceği inancıyla,

Aşağıdaki hususlarda mutabakata varmışlardır:

MADDE I

KITA SAHANLIĞI VE MÜNHASİR EKONOMİK BÖLGE SINIRLARI

1. Türkiye Cumhuriyeti ile Libya Devleti Ulusal Mutabakat Hükümeti arasında Akdeniz'deki Kıta Sahaneliği ve Münhasir Ekonomik Bölge sınırları "A Noktası"nda (34° 16' 13.720"K - 026° 19' 11.640"D) başlayarak "B Noktası"nda (34° 09' 07.9"K - 026° 39' 06.3"D) son bulur.

Taraflar bu sınırlarda mutabık kalmışlardır.

2. İşbu Mutabakat Muhtirasının MADDE I paragraf 1 ile kararlaştırılan Kıta Sahaneliği ve Münhasir Ekonomik Bölge sınırları Deniz Haritası INT 308 (Kaynak: BA 183 Chart Edition 1992), ölçek 1:1 102 000 (Ek 1)'de gösterilmiştir. Koordinatlar Ek 1'de sunulan haritada kendi koordinat sisteminde gösterilmiştir. İşbu Mutabakat Muhtirasının MADDE I'de yer alan coğrafi koordinatları "Dünya Jeodezik Sistemi (World Geodetic System) 1984 (WGS'84)" ile ifade edilmiştir.

3. Ortay hattın tespiti için kullanılan sınırlandırmaya esas noktalara ait koordinatlar EK 2'dedir.

MADDE II

MUTABAKAT MUHTIRASININ EKLERİ

İşbu Mutabakat Muhtirasının birinci maddesinin ikinci ve üçüncü paragraflarında işaret edilen Ekleri, bu Mutabakat Muhtirasının ayrılmaz bir bütünüdür.



MADDE III

KAYIT

Yürürlüğe girişini takiben işbu Mutabakat Muhtırası, Birleşmiş Milletler Şartı MADDE 102 uyarınca Birleşmiş Milletler Sekretaryasına kayıt için bildirilecektir.

MADDE IV

UYUŞMAZLIKLARIN ÇÖZÜMÜ

1. Taraflar arasında işbu Mutabakat Muhtırasının yorumlanması veya uygulanmasından doğan herhangi bir uyuşmazlık Birleşmiş Milletler Şartı MADDE 33 uyarınca karşılıklı anlayış ve iş birliği ruhu içerisinde diplomatik kanallar yolu ile çözülecektir.
2. Taraflardan birinin Münhasır Ekonomik Bölgesi'nde başlayarak diğerinin Münhasır Ekonomik Bölgesi'ne uzanan doğal kaynaklar olması durumunda, bu tarz kaynakların işletilmesi maksadıyla oluşturulacak modalite anlaşmaları konusunda Taraflar iş birliği yapabilirler.
3. Taraflardan herhangi birinin Münhasır Ekonomik Bölgesi'nin sınırlandırılması konusunda bir diğer Devlet ile görüşmelere başlaması durumunda, bu Taraf Devlet diğer Devlet ile nihai bir anlaşma yapmadan önce diğer Tarafı bilgilendirecek ve diğer Taraf ile de müzakerelerle bulunacaktır.

MADDE V

TADİL VE GÖZDEN GEÇİRME

Taraflar birinci ve ikinci maddeler haricinde bu Mutabakat Muhtırasının gözden geçirilmesi için diplomatik kanaldan yazılı teklifte bulunabilirler. Değişiklikler iki tarafın mutabakatıyla gerçekleşir.

MADDE VI

YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ

İşbu Mutabakat Muhtırası, Tarafların Mutabakat Muhtırasının yürürlüğe girmesi için gerekli iç yasal usullerinin tamamlandığını birbirlerine diplomatik yollarla bildirdikleri son yazılı bildirimden alındığı tarihte yürürlüğe girer.

İşbu Mutabakat Muhtırası, İstanbul'da, 27 Kasım 2019 tarihinde Türkçe, Arapça ve İngilizce dillerinde, her biri eşit derecede geçerli olmak üzere, ikişer asıl nüsha olarak tanzim edilmiştir. Yorum farklılığı olması durumunda, İngilizce metin geçerlidir.

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ADINA**

İMZA

İSİM : Mevlüt ÇAVUŞOĞLU

UNVAN : Dışişleri Bakanı

**LİBYA DEVLETİ ULUSAL MUTABAKAT
HÜKÜMETİ ADINA**

İMZA

İSİM : Mohamed Taher SIYALA

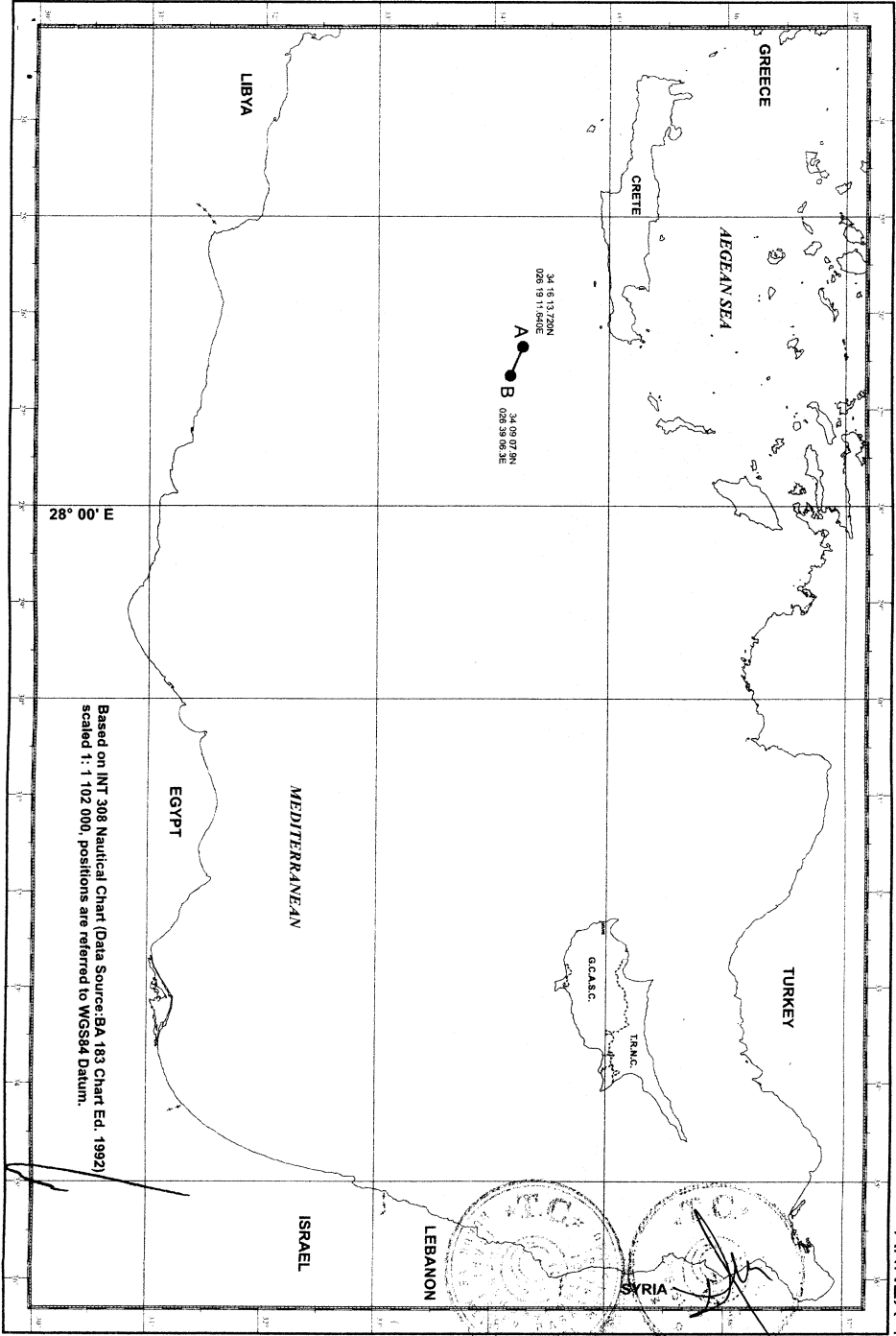
UNVAN : Dışişleri Bakanı

EK 1

DENİZ HARİTASI INT 308: TÜRKİYE CUMHURİYETİ İLE LİBYA DEVLETİ ULUSAL MUTABAKAT HÜKÜMETİ ARASINDA AKDENİZ'DEKİ KITA SAHANLIĞI VE MÜNHASIR EKONOMİK BÖLGE SINIRLARINI GÖSTEREN HARİTA

EK 2

TÜRKİYE-LİBYA KITA SAHANLIĞI/MEB SINIRLANDIRMASI İÇİN ESAS NOKTALAR



TÜRKİYE-LİBYA KITA SAHANLIĞI/MEB SINIRLANDIRMASI İÇİN ESAS NOKTALAR

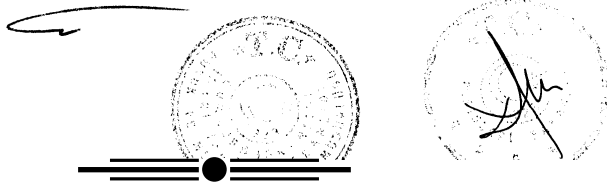
1. Türkiye sahilleri

	LATITUDE	LONGITUDE
1	36°40'50".287N	27°22'27".873E
2	36°39'45".969N	27°24'19".359E
3	36°38'50".428N	27°28'38".882E
4	36°39'28".639N	27°40'42".469E
5	36°33'12".889N	27°58'44".128E
6	36°33'16".661N	28°02'07".031E
7	36°34'56".051N	28°05'18".361E
8	36°35'43".847N	28°07'42".814E
9	36°41'20".260N	28°13'30".287E
10	36°43'12".400N	28°17'25".494E
11	36°41'54".779N	28°37'38".668E
12	36°37'35".654N	28°45'41".864E
13	36°34'01".991N	28°49'29".785E
14	36°32'16".733N	29°01'22".266E
15	36°23'16".073N	29°06'04".195E
16	36°20'27".209N	29°09'58".078E
17	36°19'24".623N	29°12'27".635E
18	36°14'48".669N	29°18'50".685E

2. Libya sahilleri

	LATITUDE	LONGITUDE
1	32-50-06.873N	22-27-00.194E
2	32-49-43.717N	22-28-11.254E
3	32-48-07.040N	22-32-41.368E
4	32-46-26.472N	22-37-39.116E
5	32-46-09.093N	22-38-33.969E
6	32-44-07.238N	22-44-28.857E
7	32-42-43.985N	22-48-54.607E
8	32-38-32.161N	23-05-48.986E
9	32-38-20.558N	23-06-27.841E
10	32-37-49.615N	23-07-06.696E
11	32-06-44.158N	23-58-05.833E
12	32-01-28.159N	24-40-27.392E
13	32-01-34.000N	24-43-00.941E
14	32-01-18.423N	24-44-59.999E
15	32-01-10.634N	24-45-38.854E
16	32-01-10.634N	24-45-45.570E
17	31-58-13.028N	24-58-55.688E
18	31-58-05.234N	24-59-34.543E

3. Koordinatlar WGS-84 sistemine göre.



TBMM Basımevi - 2019